

Skellefteå kommuns yttrande över delbetänkandet "Ett inkluderande jämställdhetspolitiskt delmål mot våld" (SOU 2024:21)

Skellefteå kommun avger härmed följande yttrande:

Sammanfattning

Skellefteå kommun instämmer i bedömningen att det inte bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare instämmer Skellefteå kommun delvis i förslaget till ny formulering av det sjätte delmålet och ser positivt på att begreppet "mäns våld mot kvinnor" föreslås finnas kvar i delmålet. Skellefteå kommuns sammantagna bedömning är dock att den nuvarande formuleringen av delmålet, det vill säga "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet" bör vara kvar i dess nuvarande form.

Synpunkter uppdelade per kapitel

7.2 Det bör inte införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck

Skellefteå kommun instämmer i bedömningen att det inte bör införas ett särskilt jämställdhetspolitiskt delmål om hedersrelaterat våld och förtryck.

Kommunen ställer sig bakom bedömningen i delbetänkandet att det finns ett fortsatt behov av att stärka arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck och att området behöver synliggöras. Även om konsekvenserna av hedersrelaterat våld och förtryck drabbar många och är ett jämställdhetsproblem, så kan mäns våld mot kvinnor anses vara det huvudsakliga problemet även här. Här menar Skellefteå kommun att de övriga jämställdhetspolitiska delmålen (jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av obetalt hemarbete och jämställd hälsa) utgör en god grund för arbetet med att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

8.1 Ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål

Skellefteå kommun instämmer delvis i förslaget till ny formulering av det sjätte delmålet. Kommunen ser positivt på att begreppet "mäns våld mot kvinnor" föreslås finnas kvar i delmålet. Kommunen instämmer i analysen att det är ett väl inarbetat begrepp som visar att det finns en strukturell maktobalans mellan kvinnor och män i samhället.

SKELLEFTEÅ KOMMUN

I likhet med utredningen anser Skellefteå kommun att det kan finnas både för- och nackdelar med att inkludera olika typer av våld och förtryck, samt fler perspektiv och grupper i delmålet. Ett nytt delmål skulle bland annat kunna upplevas som mer i linje med ett modernt språkbruk och det kan också finnas anledning att visa att våld och dess konsekvenser kan påverka alla oavsett kön och att det kan förekomma i många olika former. Skellefteå kommuns sammantagna bedömning är dock att den nuvarande formuleringen av delmålet, det vill säga "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet" bör vara kvar i sin befintliga form. Skälen till detta presenteras nedan.

Att lägga till olika typer av våld och förtryck gentemot olika grupper i delmålet riskerar att flytta fokus från jämställdhet, som är huvudfrågan, och leda till att delmålet i stället handlar om olika former av våld. Mäns våld mot kvinnor kan anses vara den yttersta konsekvensen i ett icke jämställt samhälle. Våldet drabbar alla, men mäns våld mot kvinnor kan anses vara huvudproblemet, även när det kommer till exempelvis prostitution och människohandel och hedersrelaterat våld och förtryck.

Jämställdhetsintegrering förutsätter vidare att ojämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar synliggörs. Att ersätta "mäns våld mot kvinnor" eller "kvinnor och män, flickor och pojkar" med andra, könsneutrala begrepp riskerar att försvaga jämställdhetsperspektivet.

Att välja att exemplifiera olika former av våld och förtryck i delmålet bedöms även öka risken att något område förbises. Om delmålet ska innehålla exempel blir det än viktigare att inte glömma bort grupper eller olika former av våld och förtryck. Ett alternativ för att göra delmålet mer inkluderande skulle kunna vara att det nuvarande delmålet "Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet" skulle vara kvar, men med tillägget från det nya förslaget "Alla, oavsett kön, ska genom hela livet ha samma rätt och möjlighet till kroppslig och psykisk integritet." Därigenom tydliggörs att delmålet gäller alla och livscykelperspektivet stärks, samtidigt som fokus ligger kvar på jämställdhetsperspektivet.

Vidare skulle förslaget till nytt, inkluderande delmål enligt förslaget i delbetänkandet, bli mer omfattande och mer detaljerat, samt avvika från de övriga jämställdhetspolitiska delmålen. Av delbetänkandet framgår att avsikten när delmålen togs fram var att de skulle vara övergripande och hållbara över tid. Dessutom framgår av delbetänkandet att delmålen ska ses som en helhet. Enligt Skellefteå kommuns bedömning kan detta komma att försvåras om delmålet formuleras om enligt förslaget.

Sammantaget anser Skellefteå kommun att det sjätte delmålet i dess nuvarande form är inkluderande och relevant för jämställdhetsarbetet på lokal nivå. Förtydliganden skulle kunna ges genom exempelvis strategier, åtgärdsprogram, handlingsplaner och liknande, snarare än genom ett nytt delmål.